

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. BIRŽELIO 4 D. NUTARIMO NR. 497 „DĖL ATSTOVAVIMO VALSTYBEI IR VYRIAUSYBEI TEISMUOSE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ (toliau – Projektas-1), „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. BALANDŽIO 13 D. NUTARIMO NR. 364 „DĖL UŽ ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ, KOORDINAVIMĄ IR MEDIACIJĄ MOKAMO UŽMOKESČIO DYDŽIŲ IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ (toliau – Projektas-2), „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. BALANDŽIO 5 D. NUTARIMO NR. 253 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJOS NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ (toliau – Projektas-3) PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai)

(TAP-20-1990, TAP-20-1991, TAP-20-1992; TAIS NR. 20-13489(2), Nr.20-13490(2), Nr.20-13491(2))

2020-11-26 Nr. NV-3223

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu-1 siūlomas teisinis reguliavimas vertintinas kritiškai ir manytina, kad Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr.497 neturėtų būti keičiamas dėl šių priežasčių:

1.1. įvertinus keičiamo Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr.497 preambulėje nurodytų įstatymų straipsnių turinį (nurodyto Vyriausybės nutarimo priėmimo įstatyminius pagrindus) ir jų reguliavimo apimtį, taip pat įvertinus keičiamo nutarimo preambulėje nurodytą tikslą (*Siekdama užtikrinti sklandų ir veiksmingą atstovavimą valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teismuose...*), mūsų nuomone, Projekte-1 siūlomos nuostatos, kad Atstovavimo valstybei ir Vyriausybei teismuose taisyklių 20 ir 21 punktų nuostatos būtų taikomos ir byloms, kurias nagrinėja Lietuvos administracinių ginčų komisija (t. y. ikiteisminė administracinių ginčų nagrinėjimo institucija), yra ne keičiamo Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr.497 reguliavimo dalykas, ir toks pakeitimas neturi įstatyminio pagrindo;

1.2. Projektų rengėjas teikime nurodo, kad „*Siekiant skatinti administracinių ginčų mediaciją, reikia, kad valstybės ir Vyriausybės atstovai ne tik nagrinėjant bylą teisme, bet ir ikiteisminėje stadijoje turėtų kriterijus, kuriais vadovaujantis, būtų galima siekti taikaus ginčo užbaigimo. <...> Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu Nr. 1 numatoma, kad Atstovavimo valstybei ir Vyriausybei teismuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 497, nustatyti taikos sutarčių sudarymo atvejai ir tvarka būtų taikomi ir ikiteisminėje*

administracinių ginčų nagrinėjimo stadijoje, t. y. nagrinėjant bylas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje.“ Pažymėtina, kad pagal Mediacijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalį mediacijos metu sudaromoms taikos sutartims taikomi Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose nustatyti reikalavimai, kas reiškia, kad mediacijos metu sudaromos taikos sutartims reikalavimai (kriterijai) turi būti nustatyti tik įstatymuose. Be to, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 17 straipsnyje jau yra nustatyti taikos sutarties sudarymo sąlygos (reikalavimai);

1.3. Projektu-1 siekiama nustatyti, kad „*Taisyklių 20 ir 21 punktų nuostatos taikomos ir byloms, kurias nagrinėja Lietuvos administracinių ginčų komisija.*“ Atkreiptinas dėmesys, kad nurodytų Taisyklių 20 ir 21 punktų nuostatos negali būti taikomos (nėra teisinio įstatyminio pagrindo) visoms byloms, kurias nagrinėja Lietuvos administracinių ginčų komisija. Pažymėtina, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos kompetencija yra nustatyta Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnyje, pagal kurį nurodyta komisija nagrinėja skundus (prašymus) dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Valstybinio administravimo subjektai yra apibrėžti Viešojo administravimo įstatymo 4 straipsnyje. Pagal Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 5 dalį Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai, nagrinėdami skundus (prašymus), nei **žalos, nei bylos šalių turėtų išlaidų atlyginimo klausimu nesprendžia**. Iš nurodyto teisinio reguliavimo konstatuotina, kad Atstovavimo valstybei ir Vyriausybei teismuose taisyklių 20.3 papunktis dėl žalos iš viso nebūtų (negalėtų būti) taikomas. Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija nagrinėja bylas dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo ir dėl vilkinimo, kas reiškia, kad sprendžia ir bylas dėl konkrečios institucijos jos kompetencijos ribose priimtų sprendimų (vilkinimo priimti juos), todėl kitos institucijos, pvz., Vyriausybės kanceliarija ar Finansų ministerija neturėtų dalyvauti ir vertinti tos konkrečios institucijos priimtų sprendimų ir dėl jų pasisakyti;

1.4. Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teismuose taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė*, kas reiškia, kad įstatymų leidėjas yra įgaliojęs Vyriausybę nustatyti taisykles valstybės ir Vyriausybės atstovavimui tik teismuose.

2. Projekto-2 1.2 papunktyje siūlomas Už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžio ir mokėjimo taisyklių 50 punkto papildymas, kuriame pildoma nuoroda į neteisminę administracinių ginčų mediaciją, pagal turinį sistemiškai nedera su šių taisyklių VII skyriaus (kuriame ir yra 50 punktas) pavadinimu, todėl turėtų būti keičiamas ir minėto skyriaus pavadinimas.

3. Vadovaujantis Vyriausybės įstatymo 41 straipsnio 3 dalimi, teikiamą Projektą-3 turi pasirašyti tos valdymo srities ministras, kuris buvo pasirašęs ankstesnį keičiamą nutarimą, t. y. Projekte-3 vietoj „teisingumo ministras“ turi būti įrašyta „socialinės apsaugos ir darbo ministras“.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Izokaitytė

Daiva Gubistienė, tel. 8 706 63 736, el. p. daiva.gubistiene@lrv.lt

Eglė Izokaitytė, tel.8706 63832, el.p. egle.izokaityte@lrv.lt